

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН ЯАМ
АНАГААХЫН ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ҮНДЭСНИЙ ИХ СУРГУУЛЬ

СҮХБААТАРЫН СЭРЖНЯМ

**ГАРДАН ҮЙЛДЛИЙГ ДУУРАЙМАЛ ОРЧИНД ДАВТУУЛАХ
ЗОХИСТОЙ ХЭМЖЭЭГ СУДЛАХ НЬ**

Е 09180105 Анагаах Ухааны Боловсрол судлал

Нийгмийн эрүүл мэндийн магистрын зэрэг горилсон нэг сэдэвт бүтээл

Улаанбаатар

2019 он

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН ЯАМ
АНАГААХЫН ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ҮНДЭСНИЙ ИХ СУРГУУЛЬ

СҮХБААТАРЫН СЭРЖНЯМ

**ГАРДАН ҮЙЛДЛИЙГ ДУУРАЙМАЛ ОРЧИНД ДАВТУУЛАХ
ЗОХИСТОЙ ХЭМЖЭЭГ СУДЛАХ НЬ**

Эрдэм шинжилгээний ажлын удирдагч:

АУ-ны доктор Э.Оюунсүрэн

Эрдэм шинжилгээний ажлын шүүмжлэгч:

АУ-ны доктор Б.Баясгаланмөнх

Улаанбаатар

2019 он

ТОВЧ ХУРААНГУЙ

Түлхүүр үгс:

эх барихуйн ангийн оюутнууд, эх барихуйн гардан үйлдэл, дуураймал орчин

Сэдвийн нэр:

Гардан үйлдлийг дуураймал орчинд давтуулах зохистой хэмжээг судлах нь

Үндэслэл:

“Эрүүл мэндийн хөгжил хөтөлбөр-IV” төслийн хүрээнд эх баригч, сувилагчийн төгсөлтийн дараах сургалтын хэрэгцээг үнэлсэн үнэлгээгээр эх баригч бэлтгэдэг сургуулиудын хувьд төгссөн эх баригчид нь шууд хөдөө орон нутагт очиж эх баригчаар ажилладаг тул маш сайн чадвартай мэргэжилтэн бэлтгэх хэрэгцээ байгааг, эдгээр мэргэжилтнүүдийг төгсөлтийн дараах сургалтанд хамрагдахгүй байгааг зөвлөмжиндөө онцгойлон дурдсан байна.

Эх баригч мэргэжилтний ажил мэргэжлийн онцлог нь гардан хийх ажилбар байдаг тул төгсөөд бие даан ажиллах чадвартай эх баригч мэргэжилтэн бэлтгэхийн тулд хичээлийн хөтөлбөрийн дадлага хичээлд анхааралаа хандуулж, суралцах хугацаанд нь гардан ажилбарыг бие даан хийж чадах хүртэл нь эзэмшүүлэх шаардлагатай байгаа тул бид энэхүү судалгааг хийхийг зорилоо.

Зорилго:

Гардан үйлдлийг дуураймал орчинд давтуулах зохистой хэмжээг Эрүүл эх барих хичээлийн зарим гардан үйлдлүүд дээр Эх барихуйн ангийн оюутнуудад судлах.

Судалгааны хэрэглэгдэхүүн ба арга зүй:

Судалгааг явуулахдаа аналитик судалгааны агшингийн загварыг ашиглан АШУҮИС-н Сувилахуйн сургууль, Дархан-Уул аймаг дахь АУ-ны салбар сургууль, Говь-Алтай аймаг дахь АУ-ны салбар сургуулийн 2016-2017 оны хичээлийн жилд эх баригч мэргэжлээр суралцаж буй II дамжааны нийт 133 оюутныг хамруулан, тоон болон чанарын судалгааны аргыг хослуулан гүйцэтгэлээ.

Үр дүн:

Дадлага хичээлийн ЭЗУЧТөв дэх сургалтаар эмнэлзүйн ур чадварын Миллерийн үнэлгээний “хийсэн” түвшинд, харин эмнэлэг дээрх сургалт болон зуны

үйлдвэрлэлийн дадлагаар 3 сургуулийн оюутнуудын хувьд ижил “харсан” түвшинд байгаа гэж үнэлсэн байна ($p < 0.05$).

Дадлага хичээлийн ЭЗУЧТөв дэх сургалтаар 3 сургуулийн оюутнуудын хувьд гардан үйлдлийг харилцан адилгүй давтсан бол эмнэлэг дээрх сургалт болон зуны үйлдвэрлэлийн дадлагын хугацаанд, судалгаанд хамрагдсан нийт оюутнуудын 50%-иас дээш нь огт хийж үзээгүй хэмээн хариулсан байна ($p < 0.05$).

Сэтгэл ханамжийн хувьд оюутнуудын нийт саналын 44% нь дадлага хичээлийн ЭЗУЧТөв дэх сургалтаар давтсан гардан үйлдлийн ур чадварын түвшинд сэтгэл ханамжтай гэсэн бол эмнэлэг дээрх сургалт болон зуны үйлдвэрлэлийн дадлагын хугацаанд 60%-иас дээш нь сэтгэл ханамжгүй гэсэн байна.

Ажиглалт судалгаанаас харахад гардан үйлдлийг ЭЗУЧТөвд багштай нэгээс ихгүй удаа давтдаг байна. Гэтэл туршилт судалгаагаар багштай 3-аас багагүй удаа давталт хийх нь үр дүнтэй болох нь батлагдсан ($p < 0.05$). Ярилцлагын судалгаагаар эмнэлзүйн орчинд дадлагаар гардан үйлдэл хийхийг эх баригч болон ээжүүд зөвшөөрдөггүй гэсэн нь түүнийг шийдвэрлэх эрхзүйн орчин байхгүйг илтгэж байна.

Дүгнэлт:

1. Дадлага хичээлээр оюутнууд гардан үйлдлийг хоёроос илүүгүй удаа давтдаг (1.84 ± 0.54) байна.
2. Эмнэлзүйн дуураймал орчин дахь сургалтаар оюутнууд өөрсдийнхөө гардан үйлдлийн ур чадварын түвшингээ эмнэлзүйн ур чадварын Миллерийн үнэлгээний “хийсэн” түвшинд, сэтгэл ханамжийн хувьд нийт саналын 44% нь сэтгэл ханамжтай, харин эмнэлэг дээрхи сургалтаар Миллерийн үнэлгээний “харсан” түвшинд, сэтгэл ханамжийн хувьд 60%-с дээш нь сэтгэл ханамжгүй хэмээн үнэлсэн байна.
3. Гардан үйлдлийг давтуулсан туршилт судалгааны дүнд 1 ба 2 дахь удаагийн давталтын дараах үнэлгээ өмнөх үнэлгээнээс статистик ач холбогдол бүхий ялгаатай ($p < 0.05$), харин 3 дахь удаагийн давталтын дараах үнэлгээ нь 2 дахь удаагийн давталтын дараах үнэлгээнээс статистик ач холбогдол бүхий ялгаагүй ($p > 0.05$) гарсан нь гардан үйлдлийг давтуулах зохистой хэмжээ нь 3 ба түүнээс дээш удаагийн давталт болохыг илэрхийлж байна.

ABSTRACT

Keywords:

Midwifery students, midwife's hands-on procedure, simulation training

Title:

A study to optimizing the amount of simulation training used to teach some hands-on procedure

Background:

The occupational feature of the midwife is hands-on professional procedure. It is important to focus on practical training of the curriculum to prepare midwifery specialists for graduation and ability to work independently in work place after graduation. We need to train them until procedures can be done independently during the course. Many factors influence effectiveness of the clinical practice, but because there are not many studies.

Aim:

To determine the amount of simulation training used to teach some hands-on procedure to midwifery students

Materials and methods:

The study was done by cross-sectional analytic design and total 133 midwifery second-year students from School of Nursing, Medical School in Darkhan and Govi-Altai were included.

Results:

The practice was assessed at the level of Miller evaluation of clinical skills, while in skill laboratory training, it was assessed at the "Shows how" level, but students at the hospital training and summer practice, it was assessed at the same "Knows how" ($p < 0.05$).

The practice in skill laboratory was all students repeats the hands-on procedure is different, and over 50% of the students at the hospital training and summer practice who attended the did not do so ($p < 0.05$).

On satisfaction, 44% of the all students said that they are satisfied the skill level of the hands-on procedure in the skill laboratory training, while over 60% of those in the hospital training and during the summer, are dissatisfied.

Observations indicate that hands-on procedure are repeated more than once with the teacher in the skill laboratory training however, the experimental study proved to be effective in two or three-time repetition with the teacher ($p < 0.05$).

The interviews indicated that the midwives and mothers do not agree to practice in the clinical environment, short duration of practice and the number of students is a lots. Percentage of pre-test and post-test performance of the test group students has increased significantly ($p = 0.00$). There were no statistically significant differences in the control group ($p = 0.83$).

Conclusion:

1. Midwifery students repeated less than two of hands-on procedure by practicing lessons.
2. The practice was assessed at the level of Miller evaluation of clinical skills, while in skill laboratory training, it was assessed at the "Shows how" level, but students at the hospital training and summer practice, it was assessed at the same "Knows how". On satisfaction, 44% of the all students said that they are satisfied the skill level of the hands-on procedure in the skill laboratory training, while over 60% of those in the hospital training and during the summer, are dissatisfied.
3. Student's skills are improving to increase the number of frequency hands-on procedure in the skill laboratory training.

ГАРЧИГ

ГАРЧИГ	3
ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ	5
ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ	6
ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ	8
УДИРТГАЛ	9
Судалгааны ажлын үндэслэл	9
Судалгааны ажлын таамаглал	10
Судалгааны ажлын зорилго	10
Судалгааны ажлын зорилт	10
Судалгааны шинэлэг тал	11
Судалгааны ажлын практик ач холбогдол	11
Судалгааны ёс зүй	11
Судалгааны ажлын хэлэлцүүлсэн байдал	11
Судалгааны ажлын үр дүнгээ хэвлүүлсэн байдал	12
НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. ХЭВЛЭЛИЙН ТОЙМ	13
1.1. Эх баригч болон эх барихуйн тусламж үйлчилгээний тухай ойлголт	13
1.2. Гардан үйлдлийн ур чадварын тухай	15
1.3. Гардан үйлдлийн үнэлгээний аргууд	18
ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. СУДАЛГААНЫ МАТЕРИАЛ, АРГА ЗҮЙ	25
2.1. Судалгааны загвар	25
2.2. Судалгааны хамрах хүрээ ба түүврийн хэмжээ	25

2.3. Судалгааны материал цуглуулсан зураглал	27
2.4. Судалгааны ажлын хэрэглэгдэхүүн	28
2.5. Судалгааны материал цуглуулсан арга	28
2.6. Судалгааны аргачлал	30
2.7. Үр дүнгийн статистик боловсруулалт	32
ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ҮР ДҮН	33
3.1. Судалгаанд оролцогчдын ерөнхий мэдээлэл	33
3.2. Асуумж судалгааны үр дүн	34
3.3. Ажиглалт судалгааны үр дүн	44
3.4. Ярилцлага судалгааны үр дүн	45
3.5. Туршилт судалгааны дундаж үзүүлэлт ба үр дүн	47
ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ. СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮНГИЙН ХЭЛЦЭМЖ	52
4.1. Эрүүл эх барих хичээлээр сургалт явагдаж буй зураглал	54
4.2. Гардан үйлдлийн үнэлгээ	57
СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ДҮГНЭЛТ	59
СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ЗӨВЛӨМЖ	60
НОМ ЗҮЙ	
ХАВСРАЛТУУД	

НОМ ЗҮЙ

1. Монгол Улсын Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 3-р зүйл “Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт”, 2011. Мэдээллийн эх үүсвэр: <http://www.legalinfo.mn/>.
2. “Эх баригч” мэргэжлийн хөтөлбөрийн өөрийн үнэлгээний тайлан. Улаанбаатар: 2011. х. 12.
3. Эрүүл Мэндийн Хөгжлийн төвийн тайлан. 2017. Мэдээллийн эх үүсвэр: <http://www.chd.mohs.mn/>.
4. Баясгаланмөнх Б. Үр дүнд суурилсан эх барихуйн сургалтын загвар. Анагаах ухааны докторын зэрэг горилж бичсэн нэг сэдэвт бүтээл. Улаанбаатар: Анагаахын Шинжлэх Ухааны Үндэсний Их Сургууль; 2016.
5. Монгол Улсын Эрүүл Мэндийн Сайдын 386 тоот тушаалын 1 дүгээр хавсралт “Сумын эрүүл мэндийн төвийн тусламж үйлчилгээний шинэчлэлийн стратеги (2013-2018) батлах тухай”. Монгол Улсын Эрүүл Мэндийн Яам. 2013. Мэдээллийн эх үүсвэр: <http://www.mohs.mn/>.
6. Эх баригч мэргэжилтний гүйцэтгэж буй тусламж үйлчилгээ, мэргэжлийн цогц чадамжийн үнэлгээ. Монгол улс: 2016. х. 10-41.
7. Цэрэндагва Д, Оюунгоо Б, Цэдэн П. Боловсролын байгууллагын өрсөлдөх чадварын стратеги. Номын: Лхагвасүрэн Ц, Дүнгэрдорж Д, редактор. Анагаах ухааны боловсрол судлал: Боловсролын чанарын баталгаа. Улаанбаатар: Мөнхийн үсэг; 2007. х. 59.
8. Дээд боловсролын шинэчлэлийн зураглал (2010-2021) боловсролын өнөөгийн байдал. 2017. Мэдээллийн эх үүсвэр: <https://mecss.gov.mn/page/41/>
9. Midwife. Available from: <https://en.wikipedia.org/wiki/>.
10. "International Definition of the Midwife". International Confederation of Midwives. Archived from the original on 22 September 2017. Retrieved 2015.
11. "Essential Competencies for Basic Midwifery Practice". International Confederation of Midwives (ICM). Archived from the original on 8 October 2017. Retrieved 2015.
12. Midwifery. Available from: <https://global.britannica.com/science/>.

13. Монгол Улсын Эрүүл Мэндийн Сайдын А216 тоот тушаал “Эх баригчийн ажлын байрны тодорхойлолтын үлгэрчилсэн загварыг шинэчлэн батлах тухай”. Монгол Улсын Эрүүл Мэндийн Яам, 2017. Мэдээллийн эх үүсвэр: <http://www.mohs.mn/>.
14. Монгол Францын эх баригч бэлтгэх төгсөлтийн өмнөх сургалтын төлөвлөгөөний харьцуулалт ба хөтөлбөрийн шинэчлэл тайлан, 2017.
15. Орхонтуяа П. Анагаахын химийн хичээлээр суралцагчийн чадварыг үнэлэх арга зүйг боловсруулж, туршсан үр дүн. Анагаах ухааны докторын зэрэг горилж бичсэн нэг сэдэвт бүтээл. Улаанбаатар: Монгол Улсын Боловсролын Их Сургууль; 2016.
16. Наранчимэг С. “Сувилгааны үйл ажиллагаа”, УБ, 2014, х 60-61
17. Grantcharov TP, Reznick RK. Teaching procedural skills. BMJ 2008; 336 (7653): 1129-1131.
18. Оюунсүрэн Э. Мэргэжүүлэх сургалтын хөтөлбөрийн үр дүнгийн үнэлгээ. Анагаах ухааны докторын зэрэг горилсон нэг сэдэвт бүтээл. Улаанбаатар: Эрүүл Мэндийн Шинжлэх Ухааны Их Сургууль; 2012. 21
19. Gallagher AG, Ritter EM, Champion H, Higgins G, Fried MP, Moses G et al. Virtual reality simulation for the operating room: proficiency-based training as a paradigm shift in surgical skills training. Ann Surg 2005; 241 (2): 364-372.
20. Kolkman W, Van de Put MA, Van den Hout WB, Trimpos JB, Jansen FW. Implementation of the laparoscopic simulator in a gynecological residency curriculum. Surg Endosc 2007; 21 (8): 1363-1368.
21. Reznick RK. Surgical simulation: a vital part of our future. Ann Surg 2005; 242 (5): 640-641.
22. Aggarwal R, Darzi A. Technical-skills training in the 21st century. N Engl J Med 2006; 355 (25): 2695-2696.
23. Macedonia CR, Gherman RB, Satin AJ. Simulation laboratories for training in obstetrics and gynecology. Obstet Gynecol 2003; 102:388-392.
24. Johannsson H, Ayida G, Sadler C. Faking it? Simulation in the training of obstetricians and gynaecologists. Curr Opin Obstet Gynecol 2005; 17:557-561

25. Солонго Б, Оюунцэцэг С, Баярбат Г. Эмнэлзүйн дуураймал орчин дахь сургалт. Номын: Лхагвасүрэн Ц редактор. Монголын Анагаах Ухааны Боловсролын шинэчлэл: Анагаахын боловсролын бодлого, төлөвлөлт. Улаанбаатар: Мөнхийн үсэг; 2011.х. 155-164.
26. John A.Dent, Ronald M.Harden. A Practical Guide for Medical Teachers, /Ker J S, Clinical skills centre teaching/. 2011; 86-95
27. Advanced Initiatives in Medical Simulation. Building a National Agenda for Simulation Based Medical Education. In: Advanced Initiatives in Medical Simulation; Washington, DC:2004.
28. Dayal AK¹, Fisher N, Magrane D, Goffman D, Bernstein PS, Katz NT. Simulation training improves medical students' learning experiences when performing real vaginal deliveries. 2009 Fall;4(3):155-9.
29. McAleer S. Choosing assessment instruments. In: Dent J A, Harden RM. A practical guide for Medical teachers: Assessment 2nd. ed. Elsevier Churchill Livingstone; 2005. p.302.
30. Оюунгоо Б. Анагаахын оюутны Эмнэлзүйн ур чадварын үнэлгээг боловсронгуй болгох зарим асуудалд. Анагаах ухааны докторын зэрэг горилж бичсэн бүтээл. Улаанбаатар: Эрүүл Мэнд Шинжлэх Ухааны Их Сургууль; 2010.
31. Оюунгоо Б, бусад. “Шалгалтын арга хэлбэрүүд”, УБ, 2018.
32. Miller GE. The assessment of clinical skills/competence/performance. Academic medicine. 1990;65(9):S63-67.
33. Сүмбэрзул Н. Оюутны үнэлгээ. Улаанбаатар. Эрхэс хэвлэх үйлдвэр. 2010.
34. Бат-Өлзий Э. Төгсөгчдийн ур чадварыг үнэлэх шалгалтын талаарх сэтгэл ханамжийн судалгаа. Анагаах ухааны магистрын зэрэг горилж бичсэн бүтээл. Улаанбаатар: Анагаахын Шинжлэх Ухааны Үндэсний Их Сургууль; 2017. 16-24.
35. Amin Z, Chong YS, Khoo HE. Practical guide to medical student assessment. World Scientific; 2006.
36. Day SC, Norcini JJ, Diserens D, et al. The validity of an essay test of clinical judgment. Academic Medicine. 1990;65(9):S39-40.

37. Monaghan MS, Turner PD, Vanderbush RE, Grady AR. Traditional student, nontraditional student, and pharmacy practitioner attitudes toward the use of standardized patients in the assessment of clinical skills. *American Journal of Pharmaceutical Education*. 2000;64(1):27.
38. Bakar RA, Ahmad N. Assessing nursing clinical skills performance using objective structured clinical examination (OSCE) for open distance learning students in Open University Malaysia. 2009.
39. Солонго Б, Цэрэндагва Д, Оюунгоо Б, болон бусад. Нийгмийн эрүүл мэнд ба боловсрол судлал эрдмийн чуулган. Улаанбаатар: Эрхэс хэвлэх үйлдвэр; 2008. х 59.
40. Harden RM, Stevenson M, Downie W, Wilson G. Assessment of clinical competence using objective structured examination. *Br Med J*. 1975;1(5955):447-451.
41. АШУҮИС-ийн суралцагчийг үнэлэх журам, 2015.
42. Objective structured clinical examination. Available from: <http://en.wikipedia.org/wiki/>.
43. Bekham ND. Objective structured clinical evaluation effectiveness in clinical evaluation for family nurse practitioner students. *Clinical Simulation in Nursing*. 2013;9(10):e453-e459.
44. Assessment of a standardized rubric to evaluate student presentations [asp?issn=1658-6816](http://www.saudijos.org/article.asp?issn=1658-6816); Available from: <http://www.saudijos.org/article>.
45. Сургалтын бодлого зохицуулалттай холбоотой дүрэм журмын эмхэтгэл. Улаанбаатар, 2018.
46. World's midwifery - World Health Organization. Available from: http://www.who.int/pmnch/media/membernews/2011/2011_sowmr_en.pdf.
47. Эрүүл эх барих хичээлийн хөтөлбөр, Сувилахуйн сургууль Эх барихын тэнхим, 2014.
48. Статистик мэдээ, Өргөө амаржих газар. Мэдээллийн эх үүсвэр: <http://urguu-amarjikh.ub.gov.mn/>